

اصلاح

راه های عملی برای جلوگیری از احتکار و گران فروشی

شیخ علی رحمت الله خان «شفق» :

وقتی میل منفعت جوئی در انسان به حد افراط میرسد آنگاه برده سباه حرص و آرز در جلو چشمش قرار گرفته حقایق را از نظرش مستور ساخته هر چه بدست آورده میتواند بدون تمیز حلال از حرام جمع میکند. حسن وطن خواهی و ملیت نیز از نهادش مفارقت می نماید. در برابر قانون و مجازات هم تا حدی که میتواند به حيله و فریب کار خود را پیش می برد.

پیش روی چشم محترکین و گران فروش ها را نیز برده حرص و آرز منفعت جوئی گرفته خدمت وطن هم بدری بهم نوع در نزد آن ها مفهوم و معنی نداشته جمع کردن پول را ولو از راه نامشروع هم باشد بر اعمال نیک و فضایل ترجیح میدهند. این عادت و این فکر را نمیتوان از کله و نهاد آن ها زایل کرد مگر بوسیله اتخاذ تدابیر اساسی و اجرای مقررات جزائی و تعقیبات شدید دانهی.

دول متعارب قبل از آغاز به حرب و درائتای جنگ در جمله اتخاذ سائر ترتیبات و آمادگی ها در مسئله جلوگیری از احتکار، گران فروشی و کنترل نرخها ترتیبات صحیح گرفته برای همه امور اشخاص مجرب و دانش مندان مسلکی و اقتصادی را مقرر و فو این جدی و شدیدی وضع کردند. هسیانیه که در ضمن جنگ داخلی خود از احیاء اعمال محترکین و گران فروش ها ذایقه ملخی برداشته بود در اثنای جنگ موجوده جزای محترک را اعدام قرار داد. انتشار همه قانون نشان میدهد که محترکین مردمان یا فشار و خیره سری اند و در اعمال ناجائز خود شدیداً قایم و پایبندی باشند. اما راجع به اظهار نظر در خصوص نشان دادن راه های عملی برای جلوگیری از احتکار و گران فروشی اگر چه کار اشخاص مسلکی و دانش مندان اقتصاد است ولی باین فرصت را غنیمت دانسته معلومات ناچیز خود را بدین قرار تقدیم می کنم :

- ۱ - اداره مربوطه باید دارای اشخاص مسلکی و صاحب معلومات در شق اقتصاد و تشکیلات کافی باشد تا از عهده این کار مهم بدر شده بتواند.
- ۲ - از طرف اداره مذکور مجالس هفته وار منعقد و راجع به پیدا کردن راه های مؤثر برای جلوگیری از احتکار و گران فروشی و اشتیصال عمل احتکار بحث و تدقیق بعمل آید. درین مجالس علاوه از اعضا اداره مربوطه از اشخاص عالم در شق اقتصاد و نویسنده های که درین رشته معلومات دارند دعوت بعمل آید.
- ۳ - قوانینی را که ممالک خارج در آغاز و اثنای جنگ برای جلوگیری از احتکار و گران فروشی و کنترل نرخها وضع کرده اند بدست آورده راجع بجایو گیری از احتکار مورد استفاده قرار داده شود. زیرا قوانین مذکور طوری که از مطالعه مطبوعات برمی آید نتیجه خوبی داده و اهالی و حکومت نظر به وضعیت جنگ از وضعیت تر خهارضایت دارند.

- ۴ - وضعیت عرضه و تقاضای اجناس در بازار یومیه مورد دقت قرار داده شود، و نظریه وضعیت عرضه و تقاضا در نرخها کنترل بعمل آید.
- ۵ - است و احصائیه اجناس وارداتی با قیمت های اصلی و محصول اخذ شده به شعبه مربوطه ثبت و نظر به آن فایده تجار را در نظر گرفته نرخ داده شود، و همچنان بهمان اساس نرخ نامه اجناس در کانداه ها هم صورت بگیرد چنانچه در نرخ نامه رخت با عملی میشود؟
- ۶ - پیش از اینکه تجار مال را از گمرک خارج میکنند و قبل از اینکه در کانداه ها مال را از تجار و شرکتهای می خرند اموال موجوده سابقه آنها موجودی شود و اگر اموال زیاد از سابق داشته باشند علت آن معلوم شود که از چقدر مدت آن مقدار اموال در نزد آن ها باقیمانده و بچه سبب به فروش نرسیده و اگر بوی احتکار از آن می آید درین خصوص ترتیبات لازمه اتخاذ شود.
- ۷ - اموال همانقدر برای کانداه ها داده شود که بصورت تخمین در یک مدت معینه به فروش رسانیده بتوانند. و اغلباً اموال بصورت مبعادی و تقریبی داده شود.
- ۸ - احصائیه توزیع اموال بدکان دارها و تجار همیشه ثبت و قید گردد تا با اساس آن تعقیبات مؤثر ثابت شود.
- ۹ - دکان های اجناس از قبیل مواد ارتزاقی و سایر لوازم حیات از طرف شعبه مربوطه باز و با وصول صحیح و اطمینان بخش اجناس به معرض فروش گذاشته شود. و این دکانها باید نرخ تمام اجناس را که می فروشند بالای دکان نصب و خریدار بل خرید بدهند حتی اگر دو افغانی متاع هم باشد. این قبیل دکانها اگر بازمی گردد و مواد بصورت وافر در آن ها تهیه می باشد بدون مواجه شدن خریدار به مشکلات اگر به فروش میرسد محترکین بزودی از پاد می آیند. باید درین دکان اشخاص معتد و وطن خوا، صادق، با اخلاق و مذهب موظف گردند برای فروش این دکانها اموال و اجناس مسقیماً از همان مناطقی بدست آورده شود که از آنجا از آن بدست می آید.
- ۱۰ - با وجودیکه شعبه مربوطه بالای موظفین این دکانها اعتماد داشته باشد بصورت خصوصی و سری اوضاع فروش و کردار و اخلاق آن ها مورد تعقیب و مراقبت قرار گیرد. اگر موظفین این دکانها بصورت صحیح و اخلاقی رفتار نکنند و اجناس محتاج البها در آن ها وجود نداشته باشد یا اجناس برای هر کس بدون واسطه میسر نشود و درین خریداران امتیاز وجود داشته باشد و برای هر کس اجناس به سهولت دستگیری نکند بدون شک ازین دکانها خریداران رو گشاده به گران فروش ها و محترکین مراجعه نمایند و از یک مقدار پولی که محترکین و گران فروش ها بیشتر میستانند صرف نظر می کنند و در نتیجه دوباره مرض ساری سریع الاتشار احتکار شایع می رود.

دباندنی خبرونه

کری بدی. دجایان سر بازانو دسوالوین دسیند په غرب کبزی (لنگ لنگ) د جنوب شرق په ۲۵ میلی کبزی له جایانیاونونه پو لخوای نیولی دی. (د مچینا) د یشار غربی خنده چه دبرما په شمالی برخه کبزی واقع ده د متحدینو په لاس کبزی ده. (ریوتر)

ملبورن: دبحر الیکاهل له جنوب غرب نه د متحدینو حربی ابلاغیه: د اتانزونی سر بازانو (واکدی) د جزیری هوایی مرکزونیو د جایان قواوی نی د هنی جزیری په شمال شرقی خنده کبزی پر شاووهلی او په ذی لخوای کبزی جایان شدید مقاومت کوی. د متحدینو الوتکو په نیوبرتن کبزی (د رابل) پر (۵) هوایی مرکز او د اتانزونی الوتکو دما رشال په جزیریو کبزی پر (نروک) او (پنابی) او د جایان پر خو نورومرکز و بیماری و کره اوله دی عملیاتونه د اتانزونی یوه الوتکه بپرتنه نه ده راغلی. (ریوتر)

لندن: د هیلی هیرالوروز نامه په خپله سرمقاله کبزی د چین د وضعیت په خصوص کبزی لیکي: د چونکنگ دا اعلامیه چه چینی عسکرو دینان په جبهه کبزی دسا اوین دسیند خواته په کلکه حمله پیل کړی دی او د هونان په علاقه کبزی د جاپانی عسکرو په مقابل کاک مقاومت کوی بیکاره وی چه هغه اطلاع چه چین له جاپانه سره جلا ر وغه کوی تریدوی. د روز نامه د احم وائی چه: په هر ډول، حقیقت خوشکاره دی که چیری چینی قواؤ ته تجهیزات و نه رسول شی له چین نه د پره هیله در لودل غلطدی د تجهیزات چین ته په هغه صورت رسول کیداشی چه د چین بر ماسرک بپرتنه برانبل شی. له دی لار نه بر سره پردی چه چین ته به حربی اواز و استول شی د چین دسترو او ووزو عسکرو د پاره د متحدینو عسکر لیزل هم امکان پیدا کوی، له ستری چین نه تر دی بله خه لوره هیله کیدای شی چه په خپل مملکت کبزی د جاپان (۴) سو هزاره عسکر به جگړه اخته کړی دی. په لیری شرق به فتح یواری د متحدینو دقو او د عملیاتو په نتیجه کبزی حاصله شی. (ریوتر)

برمنگهم: د جمعې په ورغ جنرال سمس د جنوبی افریقا صدر اعظم د (برمنگهم آرادنیهری) د نشان دوصول په وخت کبزی بیانیه وکړه او وی بل چه: د اروپا جگړه به د اروپا په غرب کبزی یوازی دو هم محاذ دخلاصو او په اثر او یاد مد یترانی له لاری نه په ارو یا باندی حمله او د شوروی په محاذ فیصله نشی بلکه د متحدینو د عملیاتو په نتیجه کبزی به په دروازو محاذ و کبزی فیصله شی جنرال سمس د متحدینو در اتانزونی عسکری وظیفی په خصوص کبزی د جاپان او آلمان د مات د پاره وویل چه باید خپلی تولی هیلې او توجه و دی ته معطوفه شی چه د اروپا په غرب باندی د متحدینو د حملی په نتیجه کبزی به اخیر نی فتح حاصله شی او دی هیره ول چه دری واره محاذو نه یو محاذدی لویه سهوه ده سمس د دغی پتانیی په وخت کبزی د انگلستان د صدر اعظم (چرچل) د نیات او همت چه دبحران په وخت کبزی نی د مشر په حیث بیکاره کړ بدی ستاینه وکړه او د جنوبی افریقا د عسکرو هغه خدمتونه نی چه به جگړه کبزی نی کړی بدی تمجید کړه سمس وویل چه د برطانیی د قهر و د صدر اعظمانو د کنفرانس په نتیجه کبزی د ټولو مسالو په خصوص کبزی او خاص بیا وروسته تر جگړی در اتانزونی مرستی او امنیت پر سخته پوره موافقت حاصل شویدی. (ریوتر)

مسکو: د سرو لیکرو حربی اعلامیه: دتور پر ۲۹ په محاذو کبزی کوم مهم واقعات شته دتور پر ۲۸ دجر منیانو (۱۴) پتانیکه او (۴۳) الوتکی را و اچولی شی (د ستانینسلاف) د یشار په جنوب شرق کبزی جرمنی عسکرو دروسانو پر لخواو حمله وکړه او ټوله ورغ توده جگړه جاری وه جرمنیانو غوښته یوه نه لخوای چه د مدافعې له حیثه نی د پراهیمیت در لودو نیسی خوددوی ټول کوشنیش دشوروی عسکرو له خوانا کومه شو او دجر من (۳۰۰) عسکر او پاتی په دو هم مخ کبزی شان د کانداه و برخی شریک د کانداه میاشند و مشاهدات سطحی قابل اطمینان واعتماد دانسته نمی شود. در تعیین نرخ مواد ارتزاقی وقت و بصیرت عسکری لازم است باید تعیین نرخها از روی حقیقت و چشم دید و معلومات بازار با مشوره یک هیئت صلاحیت دار رهجه مسائل صورت بگیرد و ضمناً به گفتار و کلائی صنفی هم گوش داده شود و دلایل آن ها تحت غور و دقت قرار گیرد.

۱۸ - اگر وضعیت اخلاقی و تهیدی د کانداه ها هم بصورت مخصوص تحت مراقبت قرار داده شود بی تاثیر نخواهد بود زیرا گران فروش ها و محترکین اخلاق درستی هم ندارند. این بود نظریات نگارنده البته وشعبه مربوطه که بیشتر در وظیفه خود مشغولیت دارد، ساحت تدابیر نظریات اقدامات آن وسیع تر خواهد بود. (انتها)

۱۵ - اگر در وضعیت تر خفا نظر به وضعیت بازار عرضه و تقاضا تفاوت محسوس به نظر میرسد تر خفاه باید تصحیح و تجدید شود البته این کار در حالی عملی می گردد که وضعیت بازار هر روز مورد دقت قرار یابد.

۱۶ - هر روز مفتشین و تعقیب کنندگان تر خفاه اجناس مختلف را با خود داشته بصورت مخصوص و بلیاس خریدار فروش د کانداه را برای خود معلوم نمایند. اما همیشه به تعقیب این مفتشین یک هیئت معتد دیگر بصورت مخفی موظف شود تا رفتار آن ها را با د کانداه ها تحت مراقبت بگیرند تا نشود مسائل شخصی روی کار آید یا بی سبب و با حق یک دکاندار مورد جزا واقع شود.

۱۷ - تعیین تر خفاه ها محض به مشوره و کلائی صنفی (که بعضی خود

۱۱ - برای تمام اجناس که در بازار عرضه میشود مندوی و مارکیت های جداگانه و مخصوص قرار داده شود. تا اهالی اموال و اجناس را در آنجا آورده و فروش برسانند خواه بد کانداه ها و خواه بسائر اشخاص.

۱۲ - مقرر شود که دکاندارها اموال و اجناس را خود شان و معاونین شان از اطراف خریداری نکنند و بدکان و منزل خود ها وارد نمایند.

۱۳ - دکاندارها اموال وارده را در بازار پیش روی دکان خرد خریداری نکنند و از مندوی مخصوص آن خریداری نمایند.

۱۴ - راجع به خریداری اجناس و چگونگی آن مقررات مفصل عام قلم و به سوبه داش عامه ترتیب داده شود.

